

správním ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n. § 2 čís. 6 rozhoduje soud o nárocích proti státu, rozhodly-li o nich již pořadem stolic v mezích své příslušnosti úřady správní. Smysl ustanovení nemůže býti, že, dokud nerozhodly úřady správní, byl by přípustným pořad zemského soudu v Praze, nýbrž předpokládá se, že úřady správní rozhodly proto, že věc před ně náleží a že tedy jinde platně zahájena býti nemůže. Jest tedy otázka, zda věc, o níž jde, náleží na pořad úřadů správních. Na ten patří věci, jež jsou zákonem úřadům správním k rozhodnutí ne pouze k prohlášení přikázány a v nichž tedy úřady povolány jsou vynéstí nález právní moci schopný. Takového zákona však v tomto případě není, neboť není vůbec zákona, jenž by o takovém nároku jednal. Ale právě pro nároky, pro něž nebyl předurčen ani pořad práva ani pořad správní, které tedy byly původně bez ochrany, zřízen byl zákonem ze dne 21. prosince 1867, čís. 143 ř. zák. říšský soud, jemuž přikázány byly v § 3 lit. a) předpisem, že přísluší mu rozhodovati o nárocích proti státu, jež se nehodí k řešení v řádném pořadu práva t. j. nejsou povahy soukromoprávní. A právě pro takové nároky v republice, jež říšský soud neustavila, zřízena příslušnost zemského soudu v Praze shora cit. zákonem.

Čís. 1742.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Vliv pachtýřova požadovacího nároku na předkupní právo, váznoucí na požadovaném pozemku.

(Rozh. ze dne 28. června 1922, R I 727/22.)

Soud první stolice přiznal pachtýřům požadovací nárok k pozemku, zapsanému v zemských deskách, jenž byl stížen právem předkupním. Rekursní soud k rekursu oprávněných z práva předkupního usnesení potvrdil. Důvody: Drobným pachtýřům přísluší nárok na přikázání pachtovaných pozemků do vlastnictví, jsou-li zde předpoklady dle § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. Že těchto předpokladů zde není, stěžovatelé netvrdí, odůvodňující rekurs pouze tím, že pro ně vázne na pozemkovém majetku, zapsaném ve vložce čís. 979 desk zemských právo předkupní a že toto jejich předkupní právo přikázáním pozemků jednotlivým drobným pachtýřům do vlastnictví je poškozeno. V zákoně ze 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. nikde se však neustanovuje, že předkupní právo přikázání pozemku do vlastnictví drobných pachtýřů překáží pokud se týče, že nárok drobných pachtýřů dle § 1 cit. zákona ruší se právem předkupním. — Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pravda sice, že § 19 požad. zák. počítá se všemi právy knihovními, na požadovaném pozemku váznoucími a nařizuje vyrozumění oprávně-

ných doručení usnesení, jímž o požadovacím nároku a přejímací ceně rozhodnuto bylo, a že k těmto knihovním právům patří také vtělené právo předkupní, avšak jiná jest otázka, jaké účinky takové právo předkupní má na rozhodnutí o požadovacím nároku. Účinky nemohou sahati dále, než jak obsah práva ospravedlňuje. Nikdo nebránil majitelům práva předkupního a nebrání, aby ho nekonali, naopak ale zase oni nemohou brániti pachtýřům, aby neužili práv, jež jim požadovací nárok přiznává. Jsou dva případy možny: buď majitel předkupního práva vykonal je ještě před účinkem požadovacího zákona nebo po nastalé účinnosti jeho. a) Vykonal-li je před účinností zákona, nevadí to požadovaci nároku pachtýře, jsou-li tu jen všechny podmínky jeho vzniku, tedy, pokud jde o naši otázku, pak-li pozemek zapsán jest v deskách zemských neb jest v jiném svazku, jenž dle § 1 (2) požad. zák. nárok zakládá. Sporné pozemky však jsou, jak bezesporo, zapsány ve vložce zemských desk, i musili by majitelé předkupního práva, kdyby je byli vykonali již před působností požadovacího zákona, požadovací nárok trpěti a splniti. Avšak nevykonané právo předkupní nemůže míti silnější účinek než vykonané t. j. pouhý nárok na případné nabytí vlastnictví může tím méně brániti požadovaci právu pachtýřů, když by mu nemohlo brániti vlastnictví již nabyté. Osobní poměry vlastníka, zda jest potřebný a pod., nehrají tu žádné úlohy, zákon klade důraz jen na otázku věcnou, zda pozemek je zapsán v zemských deskách nebo jest v jiném svazku téhož významu. Jsou tedy také nerozhodny osobní poměry majitelů práva předkupního. b) Vykonal-li však oprávněný právo předkupní teprve po účinnosti požadovacího zákona, zejména tedy za příležitosti a z podnětu nuceného výkupu pachtýřem, a dal si je třeba do knih vtělit, nevadí to rovněž požadovaci nároku. Neboť tu § 23 požad. zák. výslovně předpisuje, že krom převzatých služebností mají se při vkladu vlastnického práva pachtýřova vymazati všechny knihovní závady, tedy rozumí se i právo předkupní, pokud se týče, že pozemek se má dluhuprostě lépe řečeno závad prostě odepsati, a že tomu není na závalu, přešel-li pozemek po vydání požadovacího zákona do vlastnictví osoby jiné, než proti níž usnesení zní. Bylo by tedy svého času vlastnické právo majitelů předkupního nároku, kdyby jej až do vkladu vlastnického práva pachtýřů vykonali, prostě při vkladu tom vymazáno. Nemůže tedy také ani nevykonané posud právo předkupní nárokům požadovacím býti na překážku, a bude prostě jako nepřevzatá knihovní závada uvedeného času vymazáno. —

Čís. 1743.

Exekuci zajišťovací lze zrušiti jen tehdy, byla-li současně s prohlášením neplatnosti nebo neúčinnosti rozsudku neb s jeho zrušením pohledávka, o jejíž zajištění jde, právoplatně oduznána nebo současně právoplatně zjištěn její zánik.

(Rozh. ze dne 28. června 1922, R I 735/22.)

Dlužník navrhl zrušení zajišťovací exekuce, ježto rozsudek, na jehož základě exekuce byla povolena, byl k dlužníkovu odvolání dle § 496 c.